

GUITAR SCALES

چگونه به گام های گیتار

مسلط شویم ؟

نقشه راه شما برای یادگیری گام ها و

استفاده از آنها در قطعات

معرفی کتاب

این کتاب یک راهنمای عملی تمرین گام هست. یعنی قدم به قدم شما رو در تمرین گام همراهی می کنه.

من این کتاب الکترونیکی رو تهیه کردم تا همه هنرجوها بتونند به کمک تمرینات و نکات مطرح شده توی اون به هر گام دلخواهی که می خوان مسلط بشن. تسلط به گام ها نوازندگی شما رو متحول می کنه.

مطالبی که در این کتاب آورده شده حاصل تجربیات من در این چند سال به عنوان یک هنرجو و همچنین مطالب گردآوری شده از منابع معتبر آموزش گیتار هست. من سعی کردم که از بهترین منابع در هر بخش استفاده کنم.

هنوز خیلی از هنرجوها درک درستی از اهمیت گام نوازی ندارن. پس از خوندن این کتاب شما علاوه بر اینکه با مراحل تمرین گام آشنا می شید اهمیت و هدف اون رو هم می فهمید. پس اگه هنرجوی گیتار هستید این کتاب رو نقشه راهتون قرار بدید.

در نهایت امیدوارم که این کتاب مورد توجه شما قرار بگیره. راستی در نظر داشته باشید که زحمت زیادی برای تهیه این محصول کشیده شده. پس لطفا نسخه اصلی اون رو تهیه کنید و اگر نکات گفته شده در اون رو دوست داشتید به دیگران هم این توصیه رو بکنید.

هانی صفائی - لید گیتار

فهرست

فصل اول

5..... اهمیت و کاربرد گام

11..... روش یادگیری یک گام

فصل دوم

17..... یادگیری شکل گام

25..... به خاطر سپردن نت های یک گام

فصل سوم

31..... تسلط بر توالی نت های یک گام

62..... استفاده از تکنیک های مختلف در تمرین گام

فصل چهارم

68..... مهارت استفاده از یک گام در نواختن یک قطعه

فصل اول

اهمیت و کاربرد گام
روش یادگیری

افرادی که شروع به یادگیری گیتار می کنند هدف های متفاوتی دارند. هدف بعضی از هنرجوها تنها یادگیری قطعات مورد علاقه خود است. اما بعضی ها دوس دارند خودشون آهنگ بسازند. فرقی نمی کنه که این هدف چیه. به هر حال تمرین گام برای هر دو گروه لازم و حیاتیه.

گروه اول سریع تر قطعه مورد علاقه خود رو یاد می گیرن!

گروه دوم سریع تر آهنگ می نویسند.

در این کتاب با تمام جنبه های تمرین گام آشنا می شید. هر کدام از این جنبه ها مانند یک قطعه پازل هستند که با کنار هم قرار دادنشون می تونید به هر گامی که به دنبال یادگیریش هستید مسلط بشید.

این کتاب هیچ پیشنیازی نداره. حتی اگه خیلی به تئوری موسیقی مسلط نیستید هم جای نگرانی وجود نداره. سعی شده که تمرین ها به ساده ترین شکل ممکن توضیح داده بشه تا به تئوری موسیقی نیاز نباشه. برای پیدا کردن گام ها و جاگذاری اون ها روی فرت برد هم از ابزار استفاده می کنیم و به دانش خاصی احتیاج نخواهید داشت. قبل از شروع تمرینات این ابزار معرفی و در مورد کار با اون توضیحاتی ارائه میشه.

اما ابتدا یک مرور کلی بر اینکه گام چیست و یادگیری اون چه کمکی به ما می کنه داشته باشیم.

گام گروهی از نت هاست. این نت ها در کنار هم صدای هماهنگی دارند و از اون ها برای نوشتن یک قطعه استفاده میشه. این گروه نت ها در هر گامی متفاوته. همین تفاوت نت ها هم باعث میشه که هر گام حس متفاوتی ایجاد کنه. غم، شادی، ترس و حس های متفاوت دیگه.

مثلا نت های زیر رو با شروع از A در نظر بگیرید :

A-C-D-E-G

اگر شما فقط نت های بالا رو بزنیید در واقع دارید گام A مینور پنتاتونیک رو اجرا می کنید.

یا نت های زیر رو با شروع از C در نظر بگیرید :

C-D-E-F-G-A-B

این ها هم مربوط به گام C ماژور می شن.

شما می تونید از هر کدوم از این گروه نت ها برای ساختن یک قطعه استفاده کنید و خوب همونطور که ذکر شد حسی که از هر گروه می گیرید هم متفاوت خواهد بود.

مثلا اگر بخواید در گام A مینور پنتاتونیک یک سولو بسازید و اول نت A رو اجرا کنید انتخاب بعدی شما می تونه هر کدوم از نت های که برای این گام ذکر شد باشه.

بیاید با یک مثال عینی تر این موضوع رو روشن کنیم :

تلچر زیر رو ببینید که مربوط به قطعه Always with me – Always with you اثر جو ساتریانی هست.

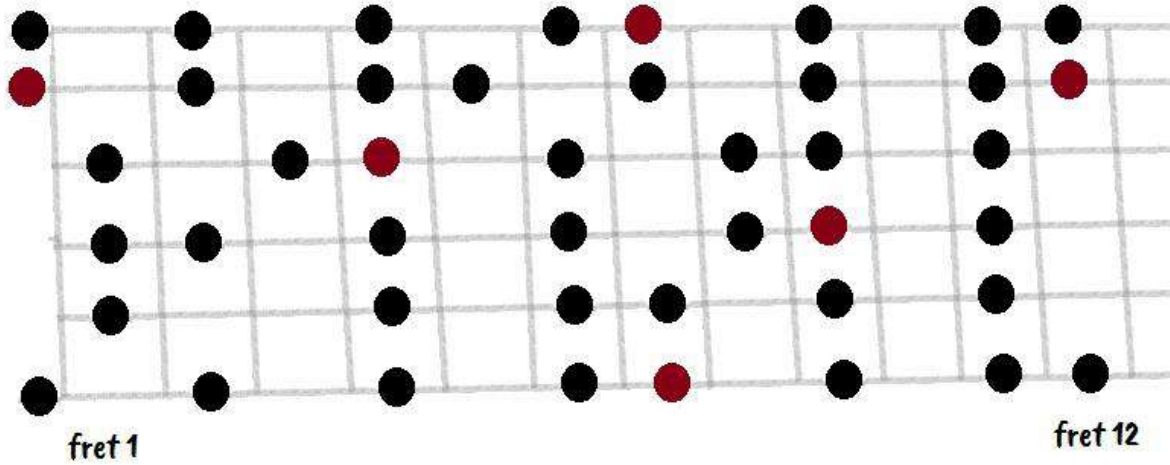
The musical score is for the piece "Always with me – Always with you" by Joe Satriani. It is written in E major (three sharps: F#, C#, G#). The score consists of three systems of music, each with a treble clef staff and a guitar tablature staff. The tablature staff is labeled with 'T' for Treble and 'B' for Bass. The score includes various techniques such as slurs, slurs (sl.), and a pick (P). The measures are numbered from 9 to 25.

خوب ممکنه این سوال براتون پیش بیاد که ساتریانی چطوری این نت ها رو انتخاب کرده ؟ مثلا چرا سراغ فرت سه سیم دو نرفته؟

جواب ساده است. اون برای نوشتن این قطعه از نت های یک گام استفاده کرده . بعد هم با تکنیک های مختلف مثلا ویبراتو ، اسلاید و لگاتو اون رو رنگ آمیزی کرده و یک اثر ماندگار خلق کرده.

اما این گام چیه ؟ B ماژور

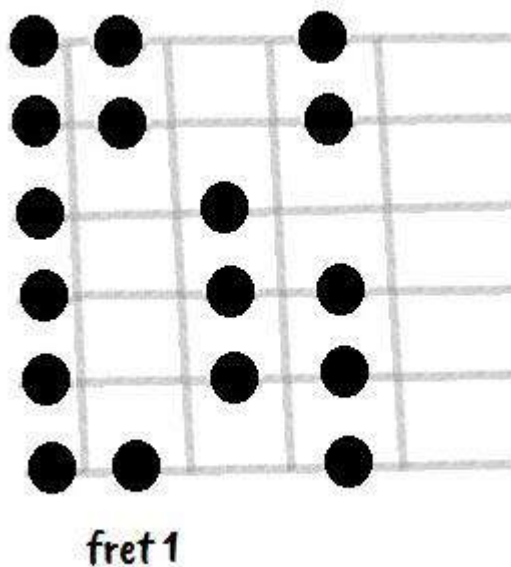
به نت های گام B ماژور در تصویر زیر نگاه کنید. هر نتی که در تبلچر بالا استفاده شده (جز یک نت) در بین نت های زیر هست

اگر شما هم می خواهید که خودتون قطعه بنویسید یادگیری گام کمک زیادی به شما می کنه.

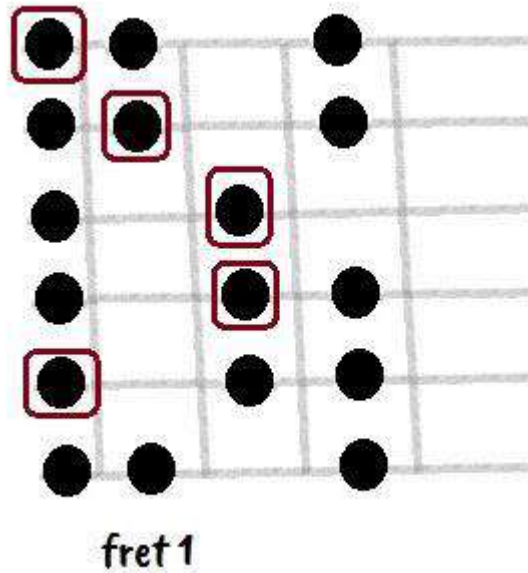
ما به کمک گام نه تنها می تونیم یک سولو مثل مثال بالا بسازیم بلکه می تونیم از اون گام آکورد هم استخراج کنیم.

مثلا گام C ماژور رو در نظر بگیرید :

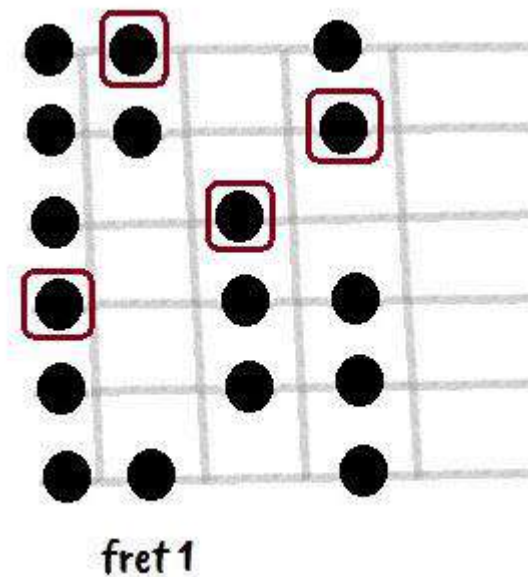

ببینید که در گام بالا چه آکوردهای سیم آزادی وجود دارد ؟ بیاید چند آکورد رو با هم پیدا کنیم.

نت های زیر مربوط به آکورد Am هست

نت های زیر مربوط به آکورد Dm هست

می بینید که هر دو آکورد بالا در گام C ماژور قرار می گیرند. در واقع شما فقط با دونستن اون گام می تونید آکوردهایی بسازید که با هم هماهنگی دارن و میشه از اونها در ساخت یک قطعه استفاده کرد. آکوردهایی که می تونید از این گام بسازید شامل این موارد هستند

Am – Dm – G – C – F – Bdim – Em

مثلا آکوردهایی که قطعه like a rolling stone اثر باب دیلن از اونها ساخته شده شامل موارد زیره :

C – Dm – F – G – Em

تبلیچر شروع این آهنگ در زیر آورده شده :

تمام نت هایی که در تبلیچر بالا به کار رفته مربوط به گام C ماژور و آکوردهایی که از اون ساخته میشه هست.

امیدوارم دو مثال بالا شما رو با اهمیت گام ها و اینکه چرا به اونها واحدهای سازنده یک قطعه می گن آشنا کرده باشه.

اما در ادامه می خوایم ببینیم که چگونه باید بر یک گام مسلط بشیم تا در نهایت بتونیم از اون استفاده کنیم.

چطور به یک گام مسلط بشیم؟

دو مرحله برای یادگیری یک گام وجود داره که در ادامه روش هایی رو برای پیمودن این دو مرحله معرفی می کنیم اما قبل اینکه به روش ها برسیم ببینیم این مراحل چی هستند؟

- ابتدا باید نام نت ها و شکل یک گام رو حفظ کنیم.

- سپس حافظه عضلانی خودمون رو برای اجرای این نت ها تقویت کنیم.

خیلی مهمه که شما هر دو مرحله رو به خوبی تمرین کنید. بعد از تسلط به مرحله اول می تونید براساس استایل خودتون یا اینکه دوست دارید قطعه کدوم نوازنده رو یاد بگیرید مرحله دوم رو پیش ببرید.

تو مرحله دوم دو تا سوال پیش میاد؟

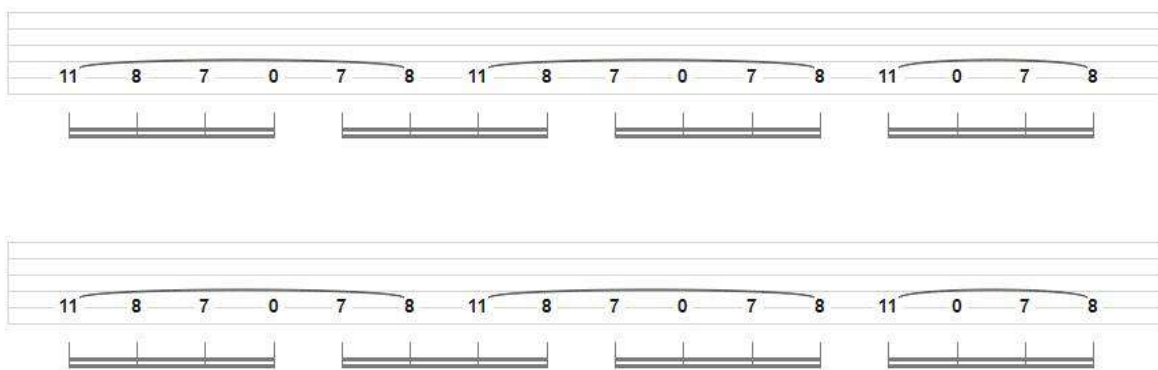
سوال اول: کجای فرت برد تمرین کنم؟

مثلا اگر می خواهید سولو بنویسید شاید بهتره باشه بیشتر تمریناتتون روی فرت های بالا متمرکز باشه یا اگه می خواهید ریف یا توالی آکورد بسازید تمرینات خودتون رو روی فرت های پایین تر و نزدیک دسته گیتار انجام بدید. در مثال مربوط به آهنگ Like a rolling stone باب دیلن دیدید که تمام آکوردها بین سیم آزاد و فرت سه اجرا شدن. پس اگه هدفتون ساخت یا یادگیری اینجور قطعاته تمرینات رو روی فرت هایی که نزدیک به دسته گیتار هستند متمرکز کنید. البته پیشنهاد میشه که خودتون رو محدود نکنید و به کل فرت برد مسلط بشید. تسلط به کل فرت برد شما رو به نوازنده ای حرفه ای و خلاق تر تبدیل می کنه.

سوال دوم : در یک محل خاص از فرت برد چطور تمرین کنم ؟

جواب این سوال هم به استایل خودتون یا استایل نوازنده ای که می خواهید قطعش رو یاد بگیرید بستگی داره . مثلا ساتریانی تو سولوهاش خیلی از لگاتو استفاده می کنه و تعداد بالایی از این لگاتو ها هم روی یک سیم انجام میشه .

مثلا تبلچر زیر که مربوط به آهنگ satch boogie هست رو ببینید :

مطمئنا اگر ما در گام نوازی تمرینات سه نت روی یک سیم رو اجرا کنیم خیلی سریع تر و راحت تر به قطعه بالا مسلط می شیم و یا می تونیم قطعه ای شبیه اون بنویسیم.

شما به عنوان یک گیتاریست به اون چیزی که تمرین می کنید تبدیل میشید.

تمرینات مختلف روی یک گام خیلی سریع تر شما رو به اون مسلط می کنه
تمرینات نوازندگی هم تا حدودی مشابه تمرینات بدنسازییه. مثلا یک بدنساز برای
تقویت پاهاش خودش و قسمت های مختلف اون تمرینات مختلفی انجام میده.

این همون کاریه که ما در تمرینات گام انجام میدیم یعنی برای پیمودن هر مرحله
به چند روش تمرین می کنیم.

در فصل دو و سه با هم به بررسی این دو مرحله می پردازیم و تمرین هایی رو
برای هر قسمت ارائه می دیم.

هر کدوم از این تمرینات به نوعی شما رو در رسیدن به هدفتون که یادگیری یا
نوشتن سولو ، ریف یا یک قطعه است یاری می کنه.

اما قبل از اینکه به مبحث تمرین گام بپردازیم ابتدا گام های مهم رو با هم مرور
می کنیم.

معمولا هنرجوها یادگیری گام رو از این موارد شروع می کنند و البته این گام ها
بسیار پر استفاده هم هستند و میشه باهاشون بی نهایت قطعه ساخت.

خیلی از گیتاریست های بزرگ مخصوصا گیتاریست هایی که نزد عامه مردم
محبوبیت بیشتری دارن در بیشتر قطعاتشون فقط از این گام ها استفاده می

کنند. مثلاً اریک کلپتون در تعداد زیادی از آهنگاش از گام ماژور و مینور پنتاتونیک استفاده کرده.

اما این گام ها چی هستند ؟ اونها رو با هم مرور می کنیم .

- گام ماژور
- گام مینور
- گام مینور پنتاتونیک
- گام ماژور پنتاتونیک
- گام بلوز

از کدوم گام شروع کنم ؟

با توجه به اینکه گام پنتاتونیک نت های کمتری داره پیشنهاد می کنم از گام مینور پنتاتونیک شروع کنید. بعضی از نوازنده ها فقط به این گام مسلط هستند و قطعات زیادی هم ازش می سازن.

بعد از یادگیری گام مینور پنتاتونیک می تونید سراغ گام بلوز برید . وجود یک نت متفاوت در گام بلوز نسبت به پنتاتونیک ایده های جدیدی رو برای ساخت قطعات مختلف به شما میده.

بعد از گام بلوز هم پیشنهاد میشه گام ماژور که مهمترین گام در تئوری موسیقی و پایه و اساس گام های دیگه هست را یاد بگیرید.

چقدر تمرین کنم ؟

در مورد زمان تمرین پیشنهاد من 5 الی 30 دقیقه هست.

اما براساس هدف و سطح نوازندگیتون این زمان ممکنه فرق کنه. مثلا کسی که می خواد ی بداهه نواز ماهر بشه باید بیشتر از 30 دقیقه تمرین کنه .

پس ببینید که چی می خواد و به چه جایگاهی می خواد برسید. اون موقع بهتر می تونید به این سوال پاسخ بدید.

چطور تمرین کنم ؟

ادامه این کتاب به پاسخ این سوال می پردازه.

حالت های مختلفی که در ادامه برای تمرین گام آورده شده برای بالا بردن مهارت نوازندگی شما بسیار مفیده. اگر شما خودتون رو محدود به یک حالت خاص کنید قدرت نوازندگیتون هم محدود به همون حالت میشه.

به عنوان مثال هنرجویی که فقط تمرین گام رو به صورت خطی از بالا به پایین و از پایین به بالا انجام میده در سولوهای پیچیده ای که به عنوان مثال تغییر جهت های ناگهانی یا پرش سیم دارند به مشکل می خوره. در واقع تمرینات خطی فقط برای به خاطر سپردن اون گامه و در ادامه مسیر به شما کمک نمی کنه.

توصیه مهم من به شما اینه : به جای اینکه تعداد زیادی گام رو تو چند حالت محدود تمرین کنید ، 2 یا 3 گام مهم رو تو حالت های مختلف تمرین کنید.

بعد از تمرین حالت های مختلف یک گام به سراغ گام بعدی برید.

در ادامه به بررسی دو مرحله ای که برای تمرین گام باید پیموده بشه و حالات مختلف اون می پردازیم.